

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8829/2024
08.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милан Јакшић, адвокат из ..., против туженог Привредног друштва „Sunkiss Travel“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Гордана Весковић, адвокат из ..., ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 15/23 од 07.12.2023. године, у седници одржаној 08.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против става првог и обавезујућег дела става другог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 15/23 од 07.12.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 401/19 од 24.10.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени повредио ауторска права тужиље тако што је на интернет сајту www.sunkisstravel.rs два пута неовлашћено јавно саопштио ауторско дело, два пута јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиље као аутора и два пута ауторско дело јавно саопштио у непотпуној форми – фотографији „Хотел Јелак 2“. Ставом другим изреке, обвезан је тужени да садржај пресуде објави на интернет сајту www.sunkisstravel.rs. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на интернет сајту www.sunkisstravel.rs поред фотографије „Хотел Јела 2“ означи тужиљу као аутора. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 372.500,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж4 15/23 од 07.12.2023. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Вишег суда у Београду П4 401/19 од 24.10.2022. године, у првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П4 401/19 од 24.10.2022. године, у ставу другом изреке, тако што је тужени обавезан да о свом трошку објави увод и изреку првостепене пресуде и другостепене пресуде на интернет сајту www.sunkisstravel.rs, док је у преосталом делу става другог изреке тужбени захтев до траженог објављивања пресуде у целости, одбијен као неоснован. Ставом трећим

изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Београду П4 401/19 од 24.10.2022. године, у ставу трећем и четвртом изреке и у том делу је предмет враћен истом првостепеном суду, на поновно суђење.

Против става првог и обавезујућег дела става другог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11....18/20), и утврдио да ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде на које тужила неосновано у жалби указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је власник сајта www.sunkisstravel.rs, на ком је 04.10.2019. године у 15,50 часова, у оквиру понуде „Луковска бања – Хотел Јелак“, неовлашћено саопштио фотографију „Хотел Јелак 2“, без назначења имена и аутора, чији је аутор тужила. Фотографија је исечена у односу на оригинал са горње стране маргине. Тужени послује као туристичка агенција па је у циљу рекламирања смештајних капацитета у Пролом Бањи и Луковској бањи, на свом сајту објавио слике понуђених смештајних капацитета, преузимањем фотографије „Хотел Јелак 2“ са званичног сајта „Lukovskabanja.com/hoteljelak“, на коме је назначена ознака „copyright planinka“ а.д. Тужила је аутор фотографије „Хотел Јелак 2“ у Луковској бањи величине 19,9 МБ димензија 4752 x 3168, која је усликана 22.06.2014. године у 19,04 часова апаратом „EOS KISS X3“. На фотографији се у крупном плану налази „Хотел Јелак“, поред њега базен, жене у базену и иза природно окружење Луковске бање. Средином 2019. године, тужила је сазнала да је њена фотографија објављена на сајту туженог, без њене сагласности и без навођења њеног имена као аутора, као и у непотпуној форми јер је скраћена са свих страна. У време када је настала спорна фотографија, хотел „Јелак“ није био довољно промовисан па је фотографија израђена тако да се направи композиција у којој се види човек, хотел и природа. Уз сагласност тужиле, фотографија је објављена на сајту ТО Куршумлија и сајту А.Д. Планинка у оквиру понуде Луковске бање, са којом тужила има дугогодишњу сарадњу па је тако у периоду од 2009. до 2019. године, радила прилоге о Луковској бањи за новине и магацине. Тужила је битно да њене фотографије буду потписане јер од 2007. године ради као „фриленсер“ па је ангажована на многим пројектима везаним за туризам и културно наслеђе због чега јој је јако важно да у свом послу буде препознатљива. Након што је сазнала да је њена фотографија неовлашћено саопштена, контактирала је туженог ради мирног решења спора до ког није дошло.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиле усвојили при чему је другостепени суд првостепену пресуду преиначио утолико што је туженог обавезао да о свом трошку објави увод и изреку првостепене и другостепене пресуде док је у преосталом делу тужбени захтев тужиле до траженог објављивања пресуде у целости одбио. Другостепени суд је закључио да је првостепени суд, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно

применио одредбе материјалног права, чланове 2, 17., 18., 19., 20., 30., 204. и 205. Закона о ауторским и сродним правима, налазећи да је тужени повредио ауторска права тужиље тако што је на свом интернет сајту два пута неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиље – фотографију „Хотел Јелак 2“, два пута јавно саопштио ауторско дело тужиље без назначења њеног имена или псеудонима и јавно саопштио ауторско дело у непотпуној форми. Такође је закључио да је правилно првостепени суд одлучио да судска заштита, у овом случају (повреда ауторског права) подразумева и могућност усвајања захтева за објављивање пресуде о трошку туженог у смислу одредбе члана 205. став 1. тачка 6. Закона о ауторским и сродним правима. Међутим, с обзиром да је тужиља тужбеним захтевом тражила да тужени објави садржај пресуде, по оцени тог суда, тужиља има право на објављивање увода и изрека првостепене пресуде, чиме се на задовољавајући начин јавности саопштава исход спора у ком је утврђена повреда ауторских права тужиље и у довољној мери остварује сврха овог вида заштите па је због тога првостепена пресуда преиначена обавезивањем туженог да о свом трошку јавно објави увод и изреку првостепене пресуде док је тужбени захтев у преосталом делу до траженог објављивања пресуде у целини одбијен.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право утврђењем да је тужени повредио ауторска права тужиље неовлашћеним јавним саопштавањем њеног ауторског дела, без означања њеног имена или псеудонима и саопштавањем ауторског дела тужиље у непотпуној форми, док је другостепени суд правилно применио материјално право обавезивањем туженог да о свом трошку објави увод и изреку првостепене и другостепене пресуде на свом интернет сајту.

Законом о ауторским и сродним правима („Службени гласник РС“ бр. 104/2009 ... 29/2016), прописано је да је ауторско дело оригинална духовна творевина аутора изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине, као и да се ауторским делом сматра нарочито фотографија (члан 2. став 1. и став 2. тачка 9.). Аутор има, поред осталих права, искључиво морално право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела изузев ако то, с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дела, технички немогуће или нецелисходно (члан 15.). Такође, аутор има право да штити интегритет свог дела супротстављањем изменама свог дела од стране неовлашћених лица и супротстављањем јавном саопштавању свог дела у измењеној или непотпуној форми, водећи рачуна о конкретном техничком облику саопштавања дела и доброј пословној пракси, те да даје дозволу за прераду свог дела (члан 17.). Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи јавно саопштавање дела, укључујући чињење дела доступним јавности жичаним или бежичним путем, на начин који омогућује појединцу индивидуални приступ делу са места и у време које он одабере (члан 30.). Повреду ауторског права представља неовлашћено вршење било које радње која је обухваћена искључивим правима носиоца ауторског права или сродног права, као и неизвршавање других обавеза према носиоцу ауторског или сродног права, прописаних овим законом (члан 304.). Носилац ауторског права може тужбом да захтева, нарочито, утврђење повреде права, престанак повреде права и накнаду имовинске штете (члан 205. став 1. тачке 1. и 5.) а има право на тужбу за накнаду неимовинске штете због повреде својих моралних права (члан 205. став 2.). У случају повреде ауторског или сродног права или

озбиљне претње да ће право бити повређено тужилац може тужбом да захтева, између осталог, под тачком 6. одредбе члана 205. Закона о ауторском и сродним правима, објављивање пресуде о трошку туженог.

У конкретном случају, тужени је без дозволе тужиле, као аутора, јавно саопштио предметну фотографију и то у непотпуној, измењеној, форми без означавања имена или псеудонима тужиле као аутора, па су нижестепени судови правилно тужбени захтев тужиле усвојили, а тужени неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић